

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Invasion sender energipriserne mod himlen

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

Igen i denne uge har den russiske invasion af Ukraine og de hårde vestlige sanktioner trukket overskrifter. På den økonomiske side, er det særligt de kraftigt tiltagende priser på olie og gas. En tønde brentolie, der er den europæiske referenceolie, handles i denne uge til mere end 110 dollar. Det er mere end 40 dollar højere end for bare seks måneder siden. Det sender også de danske brændstofpriser op, der i øjeblikket er på de højeste niveauer nogensinde. Spotpriserne for gas er i øjeblikket mere end dobbelt så høje som for bare en måned siden. Vi er heldigvis på vej ud af fyringssæsonen, hvilket tager toppen af den stigende gasregning for mange husholdninger.

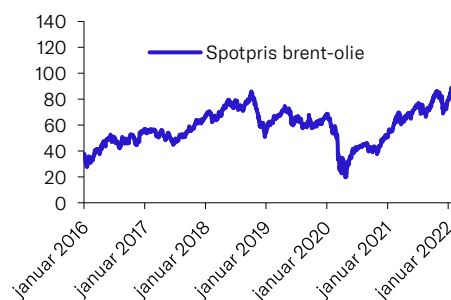
Den kedelige forklaring er, at Ruslands invasion af Ukraine har skabt tiltagende usikkerhed om forsyningssikkerheden af energileverancerne fra Rusland til Europa. Det er en meget dramatisk udvikling, vi ser i energipriserne i øjeblikket, der vil kunne mærkes hos både virksomhederne og den almindelige dansker.

Den direkte samhandel mellem Danmark, og Rusland og Ukraine er relativt beskedent. Eksporten af varer og tjenester fra Danmark til Rusland var i 2021 på i alt 15,0 mia.kr., hvilket svarer til 1,0 pct. af den samlede danske eksport. Dertil er det kun 0,3 pct. af den danske eksport, der går til Ukraine. Det er vores vurdering, at omkring 12.000 jobs i Danmark er enten direkte eller indirekte forbundet til eksporten til Rusland. Der er godt 800 danske virksomheder, der eksporterer varer til Rusland.

I den mere positive boldgade har vi i denne uge fået tal, der viser, at væksten i dansk økonomi i 2021 var den højeste i 27 år. Det understreger, at dansk økonomi er kommet flyvende ud af coronakrisen.

Nøgletal	Side
2021 bød på den højeste vækst i 27 år	2
Første ledighedsstigning i 11 måneder er helt udramatisk	3
Rekordstor omsætning i den danske industri	4
4.000 flere udenlandske hænder i november	5
Danske familier bruger rekordmange penge på nye biler	6

USD/tønde

Kilde: ICE og Macrobond

2021 bød på den højeste vækst i 27 år

Danmarks Statistik har i mandags offentliggjort det første detaljerede nationalregnskab for fjerde kvartal 2021. Det er rigtig positiv læsning, der viser at BNP-væksten uændret er opgjort til 1,1 pct. i forhold til den allerede offentliggjorte BNP-indikator. Dertil har Danmarks Statistik opjusteret BNP-væksten med 0,2 procentpoint i første og andet kvartal samt 0,1 procentpoint i tredje kvartal.

Det er primært en fornuftig fremgang i industrien og det offentlige forbrug, der drev væksten i fjerde kvartal. Specielt fremgang i medicinalindustrien samt sundhedsvæsenet og de kommunale velfærdsområder var en stor vækstmotor op imod årsskiftet.

Det viser med al tydelighed, at dansk økonomi er kommet flot hen over den store smittebølge, der ramte hen imod slutningen af 2021. Virksomhederne og danskerne er simpelthen blevet langt bedre til at minimere de økonomiske udfordringer, der opstår i forbindelse med de store smittebølger. Dertil har øgede udsigter til test og smitteopsporing mv. også øget den økonomisk aktivitet.

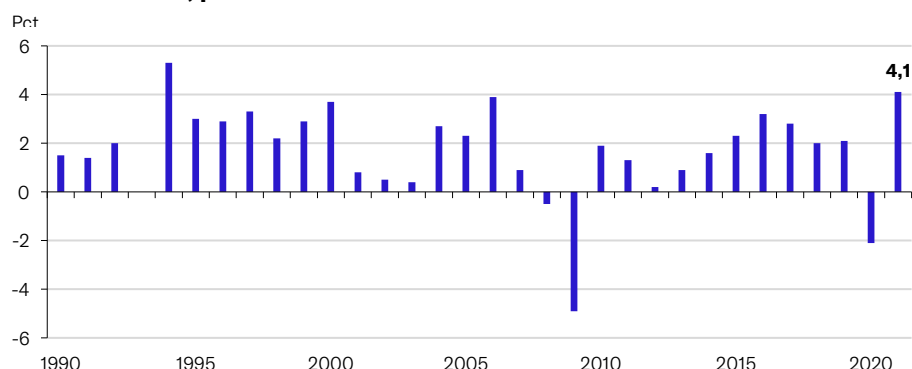
2021 bød på højeste vækst siden 1994

Status er nu, at BNP sprang i vejret med hele 4,1 pct. i 2021. Det er den højeste BNP-vækst, der er registreret siden 1994. Dengang voksede dansk økonomi med 5,3 pct. Det betyder, at dansk økonomi sidste år præsterede den højeste vækst i 27 år. Det er rent udsagt vildt imponerende og viser, at dansk økonomi er kommet flyvende ud af coronakrisen.

Krigen i Ukraine vil ikke afspore det økonomiske opsving i Danmark

Ser vi videre ind i 2022, så betyder krigen i Ukraine desværre, at usikkerheden er steget mærkbart. Det er dog i udgangspunktet ikke vores forventning, at krigen i Ukraine vil afspore det økonomiske opsving i Danmark. Den direkte samhandel mellem Danmark, og Rusland og Ukraine på den anden side, er relativt beskeden. Eksporten af varer og tjenester fra Danmark til Rusland var i 2021 på i alt 15,0 mia.kr., hvilket svarer til 1,0 pct. af den samlede danske eksport. Dertil er det kun 0,3 pct. af den danske eksport, der går til Ukraine. Det er vores vurdering, at omkring 13.600 jobs i Danmark er enten direkte eller indirekte forbundet til eksporten til Rusland.

Realvækst i BNP, pct.

Kilde: Danmarks Statistik

Første ledighedsstigning i 11 måneder er helt udramatisk

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik i torsdags viser, at bruttoledigheden steg med 5.000 personer i januar. Selv om der er tale om den første stigning i ledigheden i 11 måneder, så er der tale om en helt udramatisk ledighedsstigning.

Stigningen i ledigheden skal ses i sammenhæng med, at ledigheden i december lå ekstraordinært lavt som følge af, at den nye ferielov har ændret mønsteret for ferieafholdelse. Dertil har den kraftigt stigende smitte omkring årsskiftet formentlig også reduceret farten på arbejdsmarkedet en smule.

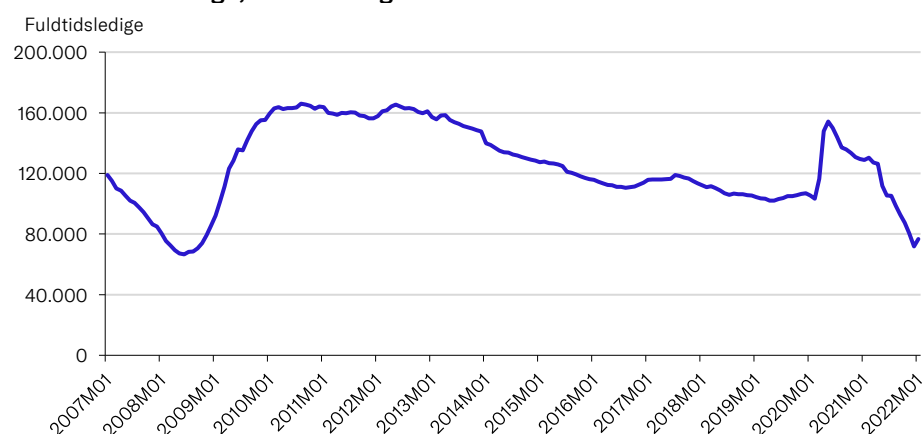
Ser vi fremad, så er jeg ikke et sekund i tvivl om, at vi kommer til at se et nyt tydeligt fald i ledigheden hen over foråret og sommeren.

Erfaringerne fra sidste forår viser, at aktiviteten i særligt serviceerhvervene skyder kraftigt i vejret i takt med, at smitten aftager, og aktiviteten i samfundet normaliseres. Det betyder også, at ledigheden i løbet af foråret vil nå et nyt rekordlavt niveau. I øjeblikket ligger ledigheden kun godt 10.000 personer over det tidligere rekordlave ledighedsniveau fra juni 2008. Det er vildt imponerende, at ledigheden allerede nu er styrtstykket til næsten rekordlavt niveau. Det viser med al tydelighed, at det danske arbejdsmarked er kommet flyvende ud af coronakrisen.

Manglen på arbejdskraft vil stige hen over sommeren

Den høje fart på arbejdsmarkedet er dog bestemt ikke uden udfordringer. Virksomhederne oplever i øjeblikket en massiv mangel på arbejdskraft, der hæmmer produktionen i væsentlig grad. Det er en betydelig udfordring, der skal håndteres hurtigst muligt. Alternativt risikerer vi, at manglen på arbejdskraft afsporer opsvinget og udløser en ny lavkonjunktur i dansk økonomi. Rekrutteringsudfordringer vil desværre stige væsentligt hen over foråret og sommeren, når aktiviteten i store dele af turisterhvervene igen genåbner.

Antal fuldtidsledige, sæsonkorregeret

Kilde: Danmarks Statistik

Rekordstor omsætning i den danske industri

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik i tirsdags viser, at omsætningen i industrien (inkl. råstofindvinding) var 925 mia. kr. i 2021. Det er en stigning på 78 mia. kr. eller 9,2 pct. Med fremgangen i 2021 har industriens produktion aldrig tidligere været større.

Med den rekordhøje omsætning i 2021 er industrien genoprettet ovenpå coronakrisen. Den danske industriproduktion oplevede i 2021 solid medvind fra udlandet, hvor der var flot vækst på vores vigtigste eksportmarkeder. Det er massiv globale efterspørgsel efter varer, der fylder op i ordrebøgerne hos virksomhederne i udlandet.

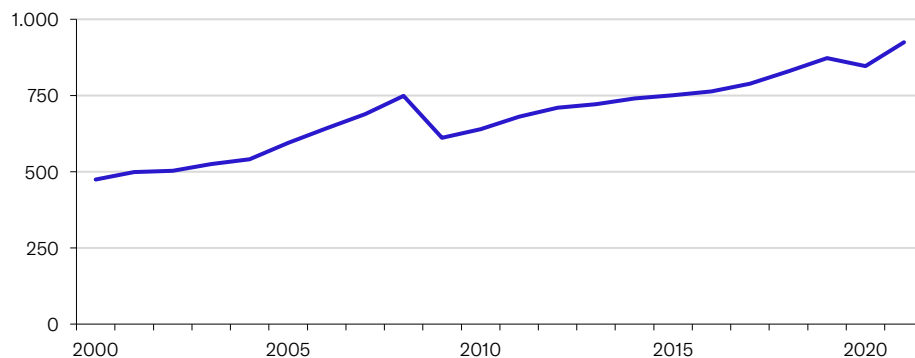
Mangel på arbejdskraft og materialer lægger en dæmper på væksten fremadrettet

Ovenpå den flotte genopretning fra coronakrisen, skal vi fremadrettet forvente, at væksten kommer ned i et lavere gear. Dertil er mangel på arbejdskraft og materialer blevet en væsentlig begrænsning for væksten herhjemme. Det kan især ramme industriens produktion.

De danske industrivirksomheder oplever tiltagende udfordringer med mangel på arbejdskraft, der i dag er blevet en væsentlig produktionsbegrænsning. Dertil har industrivirksomhederne svært ved at skaffe materialer hjem til produktionen. Mangel på materialer er et globalt fænomen, hvor stærk vareefterspørgsel udfordrer de globale forsyningskæder.

Omsætning for industri og råstofindvinding, mia. kr.

Mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

4.000 flere udenlandske hænder i november

Nye tal fra Jobindsats viser, at antallet af udenlandske lønmodtagere steg med 4.000 personer i november, når der korrigeres for almindelige sæsonudsving. Det betyder, at den udenlandske arbejdskraft nåede et nyt rekordniveau på 322.000 personer i november.

Det er naturligvis positivt, at antallet af udenlandske lønmodtagere fortsat stiger til nye rekorder. Det understreger, at der er fuld smæk på det danske arbejdsmarked, hvor virksomhederne i øjeblikket leder med lys og lygte efter nye medarbejdere. Arbejdsmarkedet kører i øjeblikket på pumperne, og manglen på arbejdskraft er ikke set højere siden årene op til finanskrisen. Det betyder, at virksomhederne må sige nej til ordrer og kunder.

De ledige ressourcer herhjemme er efterhånden ved at være udtømte. I december var der blot 71.000 fuldtidsledige herhjemme. I højkonjunkturer, hvor manglen på arbejdskraft er stor, er udenlandsk arbejdskraft en helt central ressource for virksomhederne. Men vi frygter dog, at den fortsatte tilgang af udenlandsk arbejdskraft er udfordret, fordi det også er svært at skaffe hænder i de EU-lande, som vi ofte rekrutterer arbejdskraft fra. Derfor bør politikerne gøre det nemmere for virksomhederne at rekruttere arbejdskraft uden for EU.

Konkret bør beløbsgrænsen reduceres fra ca. 445.000 kr. til 360.000 kr. Beløbsgrænsen angiver den årlige løn, der kræves for, at udenlandske arbejdstagere uden for EU kan tage imod et jobtilbud i Danmark uden skelen til jobtype.

Danske familier bruger rekordmange penge på nye biler

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik i onsdags viser, at de danske familier brugte 25,3 mia. kr. på nye biler i 2021. Det er et rekordhøjt niveau, der er kommet i hus på trods af, at familierne købte færre biler i 2021 end i 2020.

Det er en bemærkelsesværdig udvikling, der viser, at de danske familier har prioriteret at købe flere dyrere biler i 2021. Særligt salget af de dyrere SUV'er, elbiler og pluginhybrider har vundet frem i 2021.

Danskernes hang til større og dyrere biler er først og fremmest et klart tegn på, at opsvinget i gennemsnit har løftet de danske familiers disponible indkomst betydeligt i særligt 2021. Dertil spiller det også en rolle, at der i slutningen af 2020 blev indført betydelige afgiftsrabatter for plug-in hybrid- og elbiler. Afgiftsrabatterne har gjort det mere attraktivt at købe relativt dyre plug-in hybrid- og elbiler. Endelig kan leveringsudfordringer af biler i forbindelse med coronakrisen have skubbet familiernes bilforbrug over imod de mere dyre modeller.

Det kan også spille en rolle, at coronakrisen har ramt de mere velstillede familier mindre hårdt. Det springer således i øjnene, at der betydelige regionale forskelle i familiernes forbrug af nye biler. I gennemsnit købte en familie i Hørsholm og Rudersdal nye biler for 15.300 kr. Til sammenligning købte en familie på landsplan i gennemsnit biler for 8.100 i 2021.

Familiernes rekordforbrug på nye biler viser med al tydelighed, at opsvinget havde godt tag i danskernes i 2021. Ser vi fremad, så er det vores forventning, at bilforbruget fortsat vil ligge på et højt niveau. Men øget usikkerhed, bl.a. som følge af krigen i Ukraine, og fortsatte leveringsudfordringer, vil kunne udfordrer salget.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.